

U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Pavla Simona, Mgr. Víta Bičáka, JUDr. Romana Fialy a JUDr. Tomáše Rychlého, rozhodl o návrhu ředitele Národní centrály proti organizovanému zločinu služby kriminální policie a vyšetřování Policie České republiky na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním a Obvodním soudem pro Prahu 7, a dalších účastníků sporu vedeného u Obvodního soudu pro Prahu 7 pod sp. zn. 30 C 296/2017, o náhradu nemajetkové újmy v celkové výši 409 200 Kč s příslušenstvím, vzniklé vydáním nezákonného rozhodnutí a nepřiměřenou délkou řízení: žalobce **Mgr. Bc. J. U.**, zastoupeného JUDr. Jiřím Vlasákem, advokátem se sídlem v Plzni, Náměstí republiky 2, a žalované **České republiky – Ministerstva vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7,

t a k t o :

I. Příslušný vydat rozhodnutí o nároku žalobce na náhradu nemajetkové újmy ve výši 336 600 Kč, vzniklé vydáním nezákonného rozhodnutí, **je správním orgánem.**

II. Příslušný vydat rozhodnutí o nároku žalobce na náhradu nemajetkové újmy ve výši 72 600 Kč, vzniklé nepřiměřenou délkou řízení, případně průtahy v něm, **je soud.**

III. Usnesení Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 8. 1. 2018, čj. 30 C 296/2017-21, v části týkající se nároku žalobce na náhradu nemajetkové újmy ve výši 72 600 Kč, vzniklé nepřiměřenou délkou řízení, případně průtahy v něm, **se zrušuje.**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Podáním doručeným dne 12. 4. 2018 navrhuje ředitel Národní centrály proti organizovanému zločinu služby kriminální policie a vyšetřování Policie České republiky (dále jen „ředitel NCOZ“ nebo „navrhovatel“), aby zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen „zákon č. 131/2002 Sb.“), rozhodl spor o pravomoc podle § 1 odst. 1 písm. a) téhož zákona, který vznikl mezi ním a Obvodním soudem pro Prahu 7, ve věci náhrady nemajetkové újmy, která měla žalobci vzniknout v důsledku nezákonného rozhodnutí ředitele bývalého

Útvaru pro odhalování korupce a finanční kriminality služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR (dále též „rozhodnutí ředitele ÚOKFK“) a nepřiměřenou délkou předcházejícího řízení. V této souvislosti navrhovatel upozornil, že po zrušení ÚOKFK na něj mimo jiné přešla rozhodovací pravomoc v personálních otázkách bývalých policistů, kteří byli v poslední den svého služebního poměru v personální pravomoci ředitele ÚOKFK.

[2] Z návrhu na zahájení kompetenčního sporu, jeho příloh a předložených spisů vyplynuly následující skutečnosti:

[3] Rozhodnutím ředitele ÚOKFK ze dne 29. 12. 2011 č. 2223/2011 byl Mgr. Bc. J. U. (dále jen „žalobce“) postupem dle § 42 odst. 1 písm. j zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále též „služební zákon“) propuštěn ze služebního poměru.; odvolání proti tomuto rozhodnutí bylo zamítnuto rozhodnutím náměstka policejního prezidenta ve věcech služebního poměru ze dne 11. 5. 2012, čj. PPR-21655-14/ČJ-2011-99KP. Zamítavé rozhodnutí žalobce napadl žalobou, které Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 26. 4. 2016, čj. 6 Ad 12/2012-69, vyhověl a obě zmiňovaná rozhodnutí služebních funkcionářů zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení. Kasační stížnost proti tomuto rozsudku byla zamítnuta rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 8. 2016, čj. 10 As 114/2016-44.

[4] Následně žalobce dne 15. 2. 2017 uplatnil u Ministerstva vnitra nárok na náhradu nemajetkové újmy, která mu měla být způsobena vydáním nezákonného rozhodnutí a nepřiměřenou délkou předcházejícího řízení, a to s odkazem na zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (dále jen „zákon č. 82/1998 Sb.“). Ministerstvo vnitra se jeho návrhem odmítlo zabývat s odůvodněním, že o návrhu by měl rozhodnout příslušný služební funkcionář, kterým je ředitel NCOZ, v řízení podle služebního zákona, a proto návrh tomuto služebnímu funkcionáři postoupilo. Ředitel NCOZ postoupenou žádost posoudil jako předběžné uplatnění nároku podle § 14 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb.; vycházel z toho, že mu služební zákon neumožňuje o žádosti rozhodnout.

[5] Jelikož nebyl žalobce ani Ministerstvem vnitra ani navrhovatelem ve svém nároku uspokojen, podal dne 15. 8. 2017 žalobu k Obvodnímu soudu pro Prahu 7. Tou se po České republice – Ministerstvu vnitra, stejně jako při předběžném projednání nároku, domáhal přiznání zadostiučinění za nemajetkovou újmu ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb., která mu měla vzniknout v důsledku nezákonného rozhodnutí a nepřiměřené délky předcházejícího řízení. Újma žalobce spojená s vydáním nezákonného rozhodnutí měla spočívat v difamujících důsledcích tohoto rozhodnutí na jeho osobu, neboť jako jeden z nejlépe hodnocených příslušníků elitního policejního útvaru byl degradován nejhorším možným způsobem, tj. rozhodnutím o jeho osobnostní nezpůsobilosti. V důsledku toho došlo k degradaci jeho vážnosti, důstojnosti a postavení ve společnosti. Celá situace měla rovněž negativní dopad na soukromý a rodinný život žalobce.

[6] Obvodní soud pro Prahu 7 usnesením ze dne 8. 1. 2018, čj. 30 C 296/2017-21, řízení zastavil (výrok I) a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení

(výrok II) s tím, že po právní moci tohoto usnesení bude věc postoupena řediteli NCOZ (výrok III). V odůvodnění svého rozhodnutí soud odkázal na rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 8. 2. 2001, sp. zn. 21 Cdo 1010/2000, a ze dne 9. 1. 2013, sp. zn. 30 Cdo 2470/2012, a uvedl, že o výkon veřejné moci nejde tam, kde stát nevystupuje ve vrchnostenském postavení, nýbrž kde vstupuje do právních vztahů jako jejich účastník rovný s účastníky ostatními. U nároků, kde stát vystupuje jako zaměstnavatel, je dána jeho pracovněprávní odpovědnost. Tomu se blíží i specifické vztahy služební, tedy vztahy svou podstatou zaměstnanecké s určitými modifikacemi, které zdánlivě mohou evokovat jisté rysy výkonu veřejné moci. Příslušné služební zákony však obsahují konkrétní právní úpravu odpovědnosti státu za škodu v těchto vztazích. Požadavek žalobce na náhradu újmy se odvíjí od porušení právních povinností zaměstnanci žalované jednajícími jejím jménem, nejedná se tedy o odpovědnostní vztah veřejnoprávní povahy vyplývající z rozhodnutí žalované při výkonu svěřené veřejné moci, na který by bylo možné vztáhnout působnost zákona č. 82/1998 Sb. Obvodní soud na základě uvedeného dospěl k závěru, že pravomoc k projednání a rozhodnutí dané věci, která souvisí se služebním poměrem, není svěřena soudu v rámci občanského soudního řízení, a proto řízení pro nedostatek pravomoci podle § 104 odst. 1 občanského soudního řádu zastavil a věc postoupil k dalšímu řízení, dle svého názoru příslušnému, orgánu - řediteli NCOZ.

[7] Navrhovatel s tímto postupem nesouhlasí a svou pravomoc k vydání rozhodnutí o žádosti žalobce na náhradu nemajetkové újmy popírá. V úvodu své argumentace upozorňuje na omezitelnost při aplikovatelnosti judikatury vztahující se k rozhodnutím vydaným podle zákona č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, který byl nahrazen zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, neboť tyto zákony jsou postaveny na odlišných premisách. Navrhovatel nepovažuje odkaz Obvodního soudu pro Prahu 7 na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. 1. 2013, čj. 30 Cdo 2470/2012-73, za přílehlavý, neboť v něm byla, na rozdíl od nyní projednávané věci, posuzována údajná diskriminace příslušnice Policie ČR služebním funkcionářem z důvodu těhotenství, ke které mělo dojít v roce 2006, tedy před účinností služebního zákona. Přitom právní úprava posuzování diskriminace před účinností služebního zákona doznala podstatných změn, neboť zákon č. 186/1992 Sb., v tomto směru explicitně odkazoval na právní úpravu obsaženou v zákoně č. 65/1965 Sb., zákoníku práce (viz § 155 zákona č. 186/1992 Sb.). Ve vztahu k řízením vedeným podle služebního zákona však aplikace zákoníku práce nepřipadá v úvahu. Nelze proto podle navrhovatele připodobňovat posuzování diskriminace vzniklé *de facto* v rámci zaměstnaneckého vztahu k řízení ve věcech služebního poměru vedenému podle služebního zákona, u něhož nelze souhlasit s názorem, že se jedná o řízení charakterizované vzájemnými vztahy rovnosti služebního funkcionáře a příslušníka, s nímž je vedeno správní řízení. Závěry citovaného rozsudku Nejvyššího soudu tak nejsou aplikovatelné na posuzování žádostí o náhradu škody způsobené při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, která měla vzniknout postupem služebních funkcionářů při rozhodování podle služebního zákona.

[8] Zároveň predestřený názor Obvodního soudu v Prahu 7 podle navrhovatele nezohledňuje specifika služebního poměru a nekoresponduje s ustálenou judikaturou správních soudů (například s rozsudky Nejvyššího správního soudu čj. 3 Ads 79/2011-62 ze dne 21. 9. 2011, čj. 4 Ads 153/2011-75 ze dne 30. 4. 2012 nebo čj. 3 Ads 133/2012-19 ze dne

27. 11. 2013), z níž vyplývá, že v otázkách týkajících se služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů služební funkcionáři vykonávají vrchnostenskou pravomoc; řízení ve věcech služebního poměru je řízením správním, ve kterém jedna strana reprezentující státní moc rozhoduje o právech a povinnostech účastníků řízení, kteří se služebními funkcionáři, coby správními orgány, nemají rovné postavení. Služební funkcionáři tak rozhodují ve správním řízení z pozice vykonavatele státní moci, tedy v řízení, které je charakteristické potlačením rovnosti obou subjektů ve prospěch nadřízenosti státní moci. V této souvislosti navrhovatel na okraj připomíná, že služební funkcionáři jsou věcně příslušní věst s příslušníky mimo jiné též řízení o jednání vykazujícím znaky přestupku. Ve vztahu k tomuto řízení nemůže být sebemenších pochyb o tom, že služební funkcionáři vedou s příslušníky správní řízení, neboť rozhodují o vině a trestu za dané deliktní jednání.

[9] Pokud tedy řízení ve věcech služebního poměru (včetně řízení ve věcech kázeňských) je řízením správním, vedeným správním orgánem, tj. příslušným služebním funkcionářem, pak si podle navrhovatele názor Obvodního soudu pro Prahu 7 vnitřně odporuje, je-li založen na tvrzení, že předmětem úpravy provedené zákonem č. 82/1998 Sb., není odpovědnost za škodu vzniklou ze služebně právních vztahů, nýbrž odpovědnost za škodu, která byla způsobena při výkonu státní moci nezákonným rozhodnutím, které v řízení správním vydal státní orgán nebo osoba při výkonu státní správy, která jí byla svěřena zákonem, a dále za škodu způsobenou v rámci plnění úkolů státních orgánů nesprávným úředním postupem. Jinými slovy, jedná se o názor, že na řešení tvrzených škod vzniklých v řízení ve věcech služebního poměru, tedy v řízení správním, není možné aplikovat zákon č. 82/1998 Sb., protože škoda nevznikla v rámci vedeného správního řízení. Nadto podle navrhovatele názor, že služebně právní vztahy jsou charakterizovány vzájemnou rovností jejich účastníků (státu na jedné straně a příslušníka bezpečnostního sboru na straně druhé), nemá oporu ani v platné právní úpravě, ani v ustálené judikatuře. Podle § 5 písm. a) zákona č. 82/1998 Sb., přitom stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu, která byla způsobena rozhodnutím, jež bylo vydáno v občanském soudním řízení, ve správním řízení, v řízení podle soudního řádu správního nebo v řízení trestním. Jelikož je řízení ve věcech služebního poměru řízením správním, je zřejmé, že ve věci žádosti o poskytnutí náhrady škody, případně zadostiučinění za nemajetkovou újmu vzniklou v souvislosti s vedením správního řízení, je aplikace zákona č. 82/1998 Sb., zcela namístě.

[10] Oproti tomu dikce § 98 odst. 1 služebního zákona, týkající se obecné odpovědnosti bezpečnostního sboru za škodu, se vztahuje toliko na škodu způsobenou příslušníkovi v souvislosti s vykonáváním služebních úkolů. Ačkoli služební zákon hovoří o „*obecné odpovědnosti*“ bezpečnostního sboru, má navrhovatel za to, že ani obecná odpovědnost není zcela bezbřehá, přičemž musí být naplněny zákonem stanovené předpoklady, při kterých se uplatní, a sice že škoda byla způsobena příslušníkovi porušením právní povinnosti při výkonu služby, v přímé souvislosti s ním nebo pro výkon služby. Pokud se účastník řízení domáhá náhrady škody a nemajetkové újmy, která měla vzniknout v souvislosti se správním řízením, je zřejmé, že tvrzenou škodu nelze posuzovat podle obecné odpovědnosti za škodu upravené v § 98 odst. 1 služebního zákona, je-li tato oblast komplexně upravena samostatným právním předpisem, tj. zákonem č. 82/1998 Sb. Mimoto služební zákon, jakožto kogentní právní úprava, v níž je zakázáno vše, co není

výslovně dovoleno, neupravuje jakoukoli možnost posuzování nemajetkové újmy a přiznávání satisfakce ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb.

[11] V této souvislosti navrhovatel odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 10. 2013, čj. 3 Ans 4/2013-37, a ze dne 31. 7. 2014, čj. 6 As 102/2014-39, z nichž se podává, že v případě řešení situace, ve které by v příčinné souvislosti s nesprávným úředním postupem služebního funkcionáře vznikla stěžovateli prokazatelná újma, bylo možné (za splnění dalších zákonných podmínek) uvažovat o jiném titulu právní ochrany, a to postupem podle zákona č. 82/1998 Sb., dopadajícím i na soukromoprávní aspekt věci, který v řešení veřejnoprávního nároku v odpovídajícím řízení zohlednit nelze. Ve druhém z citovaných rozsudků pak Nejvyšší správní soud konstatoval, že ve své judikatuře opakovaně dovodil, že řízení ve věcech služebního poměru je správním řízením, ve kterém služební funkcionář vystupuje jako správní orgán, přičemž od tohoto právního názoru není třeba se jakkoli odchýlit. Komplexní posouzení otázky náhrady škody způsobené nesprávným úředním postupem však není v pravomoci správních soudů, Nejvyšší správní soud nevyjímaje.

[12] Navrhovatel rovněž upozorňuje na možné krácení práv žadatelů (příslušníků bezpečnostních sborů) o náhradu škody v případě, kdy by tyto žádosti byly posuzovány podle služebního zákona, oproti tomu, byly-li by řešeny podle zákona č. 82/1998 Sb. Rozhodnutí služebních funkcionářů o žádostech o náhradu škody by totiž následně podléhaly soudnímu přezkumu ve správním soudnictví, v němž jsou soudy toliko oprávněny žalované správní rozhodnutí zrušit a věc vrátit služebnímu funkcionáři k dalšímu řízení. Správní soudy tedy nemohou jakkoli zasahovat do výše přiznané náhrady škody, případně náhradu škody přiznat tam, kde by ji služební funkcionáři nepřiznali, tak, jak k tomu jsou oprávněny civilní soudy, rozhodující o řešení náhrady škody v režimu zákona č. 82/1998 Sb.

[13] Dále navrhovatel namítá, že je krajně nežádoucí, aby bylo na řízení ve věcech služebního poměru v některých případech pohlíženo jako na správní řízení, v němž je vydáváno autoritativní správní rozhodnutí podléhající soudnímu přezkumu v rámci správního soudnictví, a v jiných případech jako na jakési „neřízení“, v němž mají služební funkcionáři rovné postavení s příslušníky, kteří jsou účastníky řízení ve věcech služebního poměru; bylo by pak otázkou, ke kterému soudu by bylo možné podat žalobu proti rozhodnutí vydanému v řízení, které by nebylo považováno za správní řízení.

[14] S ohledem na uvedené má navrhovatel za to, že vyřizování žádostí o náhradu škody způsobené při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem v řízení ve věcech služebního poměru, a to včetně řízení ve věcech kázeňských, by mělo probíhat podle příslušných ustanovení zákona č. 82/1998 Sb. Podle navrhovatele je tudíž příslušným rozhodnout ve věci Obvodní soud pro Prahu 7. K tomu dodal, že zákon č. 82/1998 Sb. v § 6 odst. 1 stanoví, že ve věcech náhrady škody způsobené nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o regresních úhradách jednají jménem státu ministerstva a jiné ústřední správní úřady; žádný z útvarů Policie ČR ovšem v zákoně č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky za ústřední orgán státní správy označen není. V daném případě je tedy příslušné jednat jménem státu Ministerstvo vnitra.

[15] Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi správním orgánem a soudem se zvláštní senát řídil následující úvahou:

[16] Podle § 1 odst. 1 služebního zákona *tento zákon upravuje právní poměry fyzických osob, které v bezpečnostním sboru vykonávají službu (dále jen "příslušník"), jejich odměňování, řízení ve věcech služebního poměru a organizační věci služby (dále jen "služební vztahy"). Bezpečnostním sborem se rozumí Policie České republiky, Hasičský záchranný sbor České republiky, Celní správa České republiky, Vězeňská služba České republiky, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služba a Úřad pro zahraniční styky a informace.*

[17] Podle § 1 odst. 4 služebního zákona se výkonem služby *pro účely tohoto zákona rozumí a) úkony a činnosti realizující oprávnění a povinnosti stanovené právními předpisy upravujícími působnost bezpečnostních sborů, b) soustřeďování, vyhodnocování a evidování informací a údajů potřebných pro výkon služby, včetně činnosti v operačních a informačních střediscích, c) řízení výkonu služby, d) činnost ve vzdělávacích, technických a účelových zařízeních, která pro výkon služby zabezpečují přípravu příslušníků a výzkumné, technické a další podmínky, a to v rozsahu stanoveném ředitelem bezpečnostního sboru, a e) plnění úkolů Bezpečnostní informační služby a Úřadu pro zahraniční styky a informace (dále jen "zpravodajská služba").*

[18] Podle § 2 odst. 1 služebního zákona *ve věcech služebního poměru příslušníků jedná a rozhoduje jménem státu ředitel bezpečnostního sboru, není-li dále stanoveno jinak. V rozsahu jím stanoveném jedná a rozhoduje též vedoucí organizační části bezpečnostního sboru.*

[19] Podle § 2 odst. 6 služebního zákona *nadřízený ředitele bezpečnostního sboru, ředitel bezpečnostního sboru a osoby pověřené rozhodováním ve věcech služebního poměru podle odstavců 1 a 3 až 5 jsou služebními funkcionáři.*

[20] Podle § 98 odst. 1 služebního zákona *bezpečnostní sbor odpovídá za škodu způsobenou příslušníkovi porušením právní povinnosti při výkonu služby, v přímé souvislosti s ním nebo pro výkon služby.*

[21] Podle § 170 služebního zákona *poměru platí, že v řízení ve věcech služebního poměru se rozhoduje o právech nebo povinnostech účastníků.*

[22] Zvláštní senát rozhoduje o kompetenčním sporu podle skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (viz rozhodnutí publikované pod č. 485/2005 Sb. NSS).

[23] Odpověď na otázku, zda má o nároku žalobce na náhradu újmy pravomoc rozhodnout soud v civilním řízení nebo správní orgán, se neodvíjí od posouzení povahy služebního poměru z hlediska, zda jde o vztah veřejnoprávní nebo soukromoprávní, nebo od posouzení toho, zda je třeba služebního funkcionáře při rozhodování v rámci služebního poměru považovat za správní orgán. Zvláštní senát proto nemá důvod se k daným otázkám vyjadřovat, a to i se zřetelem k tomu, že první z nich již vyřešil v usnesení ze dne 4. 5. 2005, čj. Konf 51/2004-9, publikovaném pod č. 615/2005 Sb. NSS.

[24] Odpověď na uvedenou otázku se odvíjí od určení rozhodné právní úpravy, podle které je třeba nároky žalobce posoudit, tj. od vyřešení vztahu služebního zákona a zákona č. 82/1998 Sb.

[25] V posuzované věci se žalobce nejprve domáhá náhrady nemajetkové újmy, která mu měla být způsobena nezákonným rozhodnutím vydaným služebním funkcionářem – ředitelem ÚOKFK v řízení o propuštění příslušníka ze služebního poměru. Jde tedy o nárok na náhradu újmy způsobené vydáním nezákonného rozhodnutí (zvláštní senát na tomto místě dodává, že použité sousloví „*nezákonné rozhodnutí*“ v tomto odstavci se vztahuje k faktické nezákonnosti daného rozhodnutí, není míněno jako zákonný pojem nezákonného rozhodnutí ve smyslu § 8 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb.).

[26] Rozhodování o propuštění příslušníka ozbrojeného sboru je rozhodováním ve věcech služebního poměru ve smyslu § 170 a násl. služebního zákona, a tedy výkonem služby podle § 1 odst. 4 písm. a) téhož zákona.

[27] Služební zákon obsahuje v § 98 a násl. komplexní úpravu náhrady škody způsobené ozbrojeným sborem jeho příslušníku, a to včetně škody vzniklé porušením právní povinnosti při výkonu služby a v přímé souvislosti s ním (§ 98 odst. 1), tj. též při rozhodování v řízení o služebním poměru. Zvláštní senát se proto neztotožnil s názorem navrhovatele, že rozhodování ve věcech služebního poměru nespadá pod pojem výkonu služby nebo s ním není v přímé souvislosti.

[28] Z komplexní úpravy odpovědnosti bezpečnostního sboru za újmu způsobenou jeho příslušníkovi porušením právní povinnosti při výkonu služby, v přímé souvislosti s ním nebo pro výkon služby, vyplývá, že nelze uvažovat o použitelnosti zákona č. 82/1998 Sb., na náhradu týchž újem. Zvláštní senát se proto neztotožňuje s rozhodnutími Nejvyššího správního soudu, na která navrhovatel odkazuje a která použitelnost zákona o odpovědnosti státu dovodila, neboť tato rozhodnutí vycházejí při svých závěrech toliko z postavení služebního funkcionáře jako správního orgánu, aniž by zohlednila komplexnost úpravy odpovědnosti za újmu v zákoně o služebním poměru.

[29] Zvláštní senát si je vědom i možnosti takového výkladu služebního zákona, podle kterého nároky poškozených příslušníků ozbrojených sborů nemusí být v důsledku absence právního základu ve služebním zákoně odškodněny; to však bude již na posouzení příslušných služebních funkcionářů (případně následně soudů při přezkumu jimi vydaných rozhodnutí), zda skutečně specifika služebního poměru umožňují některá práva příslušníků ozbrojeného sboru omezit.

[30] Pokud jde o druhou část žalobcem uplatněného nároku na náhradu nemajetkové újmy – újmy vzniklé v důsledku nepřiměřené délky řízení, zde není důvod odchylovat se od ustálené judikatury civilních soudů, dle které jsou k projednání a rozhodování takových sporů povolány soudy v občanském soudním řízení, bez ohledu na to, v jakém řízení mělo k tvrzeným průtahům, případně nepřiměřené délce řízení dojít. Je-li nárok na náhradu nemajetkové újmy opřen o tvrzené průtahy ve správním řízení, případně i o nepřiměřenou délku správního i soudního řízení v jejich souhrnu, jde o odpovědnost vyplývající z veřejnoprávního vztahu, neboť jde o poměr mezi účastníkem správního řízení a

rozhodujícím správním orgánem. Žalobce zde přitom tvrdí porušení nikoli hmotného práva, jako v případě újmy způsobené mu nezákonným rozhodnutím, ale porušení procesních práv spočívajících v neprojednání jeho věci bez průtahů, respektive v přiměřené době. Tato práva jsou společná všem účastníkům správních či soudních řízení bez ohledu na povahu nároku, o kterém je v nich rozhodováno. Skutečnost, že jde o nárok plynoucí ze služebního poměru, zde nehraje roli. Jinak řečeno, i osoba ve služebním poměru má právo na projednání věci bez průtahů, případně právo na projednání věci v přiměřené lhůtě jako součást práva na spravedlivý proces, zaručeného čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, publikované pod č. 209/1992 Sb.

[31] Z uvedeného vyplývá, že druhý žalobcem uplatněný nárok se řídí zákonem č. 82/1998 Sb. Jak se například podává z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 28. 3. 2018, čj. 30 Cdo 161/2017-151, „[p]odle § 3 odst. 1 písm. a) OdpŠk [míněn zákon č. 82/1998 Sb.; pozn. zvláštního senátu] odpovídá stát za škodu, kterou způsobily státní orgány. Za podmínek stanovených zákonem č. 82/1998 Sb. odpovídá podle § 5 písm. b) OdpŠk stát za škodu, která byla způsobena nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě podle § 13 OdpŠk. Na uvedeném nemění nic ani okolnost, že řízení probíhalo částečně před soudy a částečně před jinými orgány. Jestliže se tedy žalobci domáhají náhrady nemajetkové újmy, která jim měla vzniknout v důsledku porušení povinnosti vydat rozhodnutí v zákonem stanovené, příp. přiměřené lhůtě, je třeba důvodnost jejich nároku posoudit podle § 13 a § 31a OdpŠk“.

[32] Není přitom na zvláštním senátu, aby přesně kvalifikoval povahu nároku žalobce související s jím tvrzeným neprojednáním jeho nároků bez průtahů, popřípadě v přiměřené době (k rozdílu obou pojmů srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 1. 2016, sp. zn. 30 Cdo 968/2014).

[33] S ohledem na výše uvedené zvláštní senát uzavírá, že je-li újma způsobena příslušníku ozbrojeného sboru vydáním nezákonného rozhodnutí, které nepochybně představuje porušení právních povinností ozbrojeným sborem, je k rozhodnutí o její náhradě příslušný podle § 2 odst. 1 služebního zákona ředitel bezpečnostního sboru, v postavení správního orgánu. Výrokem ad I. proto zvláštní senát vyslovil, že příslušným vydat rozhodnutí o nároku žalobce na náhradu nemajetkové újmy ve výši 336 600 Kč, vzniklé vydáním nezákonného rozhodnutí, je správní orgán. Co se týče zbývajících částí žalobcem uplatněného nároku - náhrady nemajetkové újmy ve výši 72 600 Kč, která měla vzniknout nepřiměřenou délkou řízení, zde z důvodů rozebraných v předchozím odstavci zvláštní senát výrokem ad II. vyslovil, že k jeho projednání a rozhodnutí je příslušný soud (v občanském soudním řízení).

[34] Zvláštní senát podle § 5 odst. 3 zákona o některých kompetenčních sporech dále zruší rozhodnutí, kterým strana kompetenčního sporu popřela svou pravomoc o věci rozhodovat, ačkoliv podle rozhodnutí zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení v její pravomoci. Zvláštní senát proto výrokem III. zrušil usnesení Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 8. 1. 2018, čj. 30 C 296/2017-21,

v části týkající se nároku žalobce na náhradu nemajetkové újmy ve výši 72 600 Kč, vzniklé nepřiměřenou délkou řízení, neboť v této části jeho usnesení odporuje výroku ad II. tohoto usnesení.

[35] Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb., závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. Je nyní na navrhovateli, a na obvodním soudu, aby o jednotlivých nárocích žalobce rozhodli.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 19. června 2019

JUDr. Michal Mazanec
předseda zvláštního senátu